

ODBORNÉ STANOVISKO

hlavnej kontrolórky k návrhu rozpočtu mesta Levoča na rok 2016 až 2018

A/ Východiská spracovania stanoviska k návrhu rozpočtu na rok 2016 až 2018

Odborné stanovisko hlavného kontrolóra mesta Levoča k návrhu rozpočtu mesta na rok 2016 až 2018 bolo spracované na základe § 18 f, ods.1 písm.c/ zákona č. 369/1990 Zb.z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

A/ 1. Zákonnosť návrhu rozpočtu mesta Levoča

Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2016 až 2018 je spracovaný z hľadiska:

- zákonnosti predloženého návrhu rozpočtu
- metodickej správnosti predloženého návrhu rozpočtu

A/ 1.1. Legislatívny rámec tvorby rozpočtu mesta Levoča

Návrh rozpočtu mesta Levoča na roky 2016 až 2018 vychádza z platného legislatívneho rámca a VZN mesta, prerokovaných MZ, vzťahujúcim sa k daňovým príjmom mesta, najmä:

- zákona o štátnom rozpočte na rok 2016, schválený NR SR 20.11.2015
- ústavný zákon č.493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, kde predmetom právnej úpravy je najmä eliminovanie rizík pri čerpaní prostriedkov EÚ
- zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, ktorý upravuje pravidlá rozpočtového hospodárenia a hospodárenia rozpočtových a príspevkových organizácií
- zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ktorý upravuje rozpočty v oblasti územnej samosprávy, rozpočtový proces a pravidlá používania návratných zdrojov financovania a finančné vzťahy k iným rozpočtom verejnej správy
- § 9 zákona č. 369/1990 Zb.z. o obecnom zriadení
- zákon č. 553/2003 Z.z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme
- zákon č.564/2004 Z.z.o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a nariadenie vlády č.668/2004 Z.z. a nariadenia vlády č.519/2006 o rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve, ktoré upravujú rozpočtové určenie výnosu dane z príjmov fyzických osôb, kritéria a spôsob rozdeľovania výnosu
- zákon č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších zmien a doplnkov
- zákona č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl a školských zariadení
- zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve
- zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov
- Európsky systém národných a regionálnych účtov ESA 2010, ktorý predstavuje medzinárodne porovnateľný účtovný rámec EÚ pre ekonomiku, implementovaný od 1.9.2014
- VZN mesta Levoča s dosahom na plnenie príjmov a čerpanie výdavkov mesta
- interné smernice, zásady a zdokumentované postupy mesta Levoča

A.2 Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu mesta Levoča

A/2. 1. Návrh rozpočtu mesta Levoča – metodická správnosť

Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2016 až 2018 bol zostavený podľa rozpočtovej klasifikácie, schválenej opatrením MF SR č.MF/010175/2004-42, zo dňa 8.1.2004, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie a Opatreniami MF/008978/2006-421, MF/0092112/2008-421, MF/011928/2010-421, MF/021218/2010-421, MF/025825/2010-421, MF/010211(2012-421 a MF(23213/2013-421, podľa ktorých sa triedia príjmy a výdavky rozpočtu samosprávy a finančné operácie.

Návrh rozpočtu mesta na strane výdavkov bol zostavený v súlade s vyhláškou ŠÚ SR č.257/2014 Z.z., ktorou bola vydaná štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy, podľa ktorej sa výdavky na roky 2016 až 2018 rozpisujú do najnižšej úrovne tejto klasifikácie.

Návrh rozpočtu samosprávy na roky 2016 až 2018 bol zostavený v nadväznosti na § 14 zákona č.523/2004 Z.z. a podľa Príručky na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2016 až 2018 č.MF/008154/2015-411.

Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2016 až 2018 v metodike ESA 2010 v Prílohe č.1 ustanovuje rozpočtovanie príjmov a výdavkov ostatných subjektov verejnej správy t.j.aj obcí. MF SR vydalo pomôcku pre vykazovanie výsledku hospodárenia obcí v jednotnej metodike platnej pre EÚ a metodické usmernenie.

A/2. 2. Návrh programového rozpočtu mesta Levoča – metodická správnosť

Samospráva pri spracovaní návrhu programového rozpočtu postupovala podľa § 4 ods.5 zákona č.583/2004 Z.z. s tým, že základný dokument mesta obsahuje údaje o zámeroch a cieľoch, ktoré bude mesto realizovať v rokoch 2016 až 2018. Samospráva postupovala v súlade s Metodickým pokynom MF SR č.5238/2004-42 a vydaného manuálu, ktorý formuluje ciele a ukazovatele programového rozpočtovania s možnosťou konfrontovať plánované činnosti s realizáciou.

Mesto Levoča v predchádzajúcich rokoch spracovalo programový rozpočet len v základnom formáte v členení na 14 programov bez rozpisu výdavkov na jednotlivé programy, mesto nemonitorovalo a nehodnotilo plnenie programov v rámci programového rozpočtu, čo konštatuje aj NKÚ v zisteniach z kontroly za rok 2014 zo dňa 26.11.2015.

Návrh rozpočtu mesta na roky 2016 až 2018 v oblasti výkazníctva spĺňa všetky náležitosti, je spracovaný aj ako programový rozpočet s rozpisom na podprogramy a projekty s určením jednotlivých cieľov, zdrojov ich financovania a možnosti monitorovania a hodnotenia. Programový rozpočet mesta Levoča na rok 2016 je spracovaný podrobne, naplnený finančným krytím a stanovením zodpovednosti subjektov za jeho plnenie.

A/ 2.3. Zverejnenie návrhu rozpočtu mesta Levoča na rok 2016 až 2018

Návrh rozpočtu mesta Levoča bol zverejnený obvyklým spôsobom na úradnej tabuli mesta dňa 2.2.2015 v súlade s § 9 ods.2 zákona č.369/1990 Zb. v zákonom stanovenej lehote 15 dní pred jeho prerokovaním orgánmi mesta. Mesto Levoča má zriadenú aj elektronickú úradnú tabuľu na internetovej stránke mesta, na ktorej bol návrh rozpočtu mesta taktiež zverejnený.

B/ Východiská tvorby návrhu rozpočtu mesta Levoča na rok 2016 až 2018

Návrh rozpočtu mesta Levoča na roky 2016 až 2018 je spracovaný v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na rok 2016, schváleným NR 20.11.2015 a podpísaným prezidentom SR 26.11.2015 a zatiaľ nezverejneným v zbierke zákonov, zohľadňuje novoprijaté legislatívne zmeny a očakávaný vývoj hospodárenia za rok 2015. Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2016 až 2018 bol zverejnený na stránke MF SR.

Stratégia rozpočtovej politiky SR je zameraná na zlepšovanie rozpočtovej pozície verejnej správy s cieľom zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť verejných financií. Návrh rozpočtu vytvára predpoklady na konsolidáciu verejných financií s dodržiavaním cieľovej hodnoty deficitu verejnej správy, stanovenej v Programe stability SR na roky 2015 až 2018 vo výške 1,93 % HDP, pričom do roku 2018 sa predpokladá s jej znižovaním na hodnotu 0,53 % HDP, čo znamená znižovanie dlhu verejnej správy v súlade s ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti.

MF SR prognózuje na rok 2016 rast ekonomiky na úrovni 3,7 % a to z dôvodu zníženia cien ropy, kurzu eura, uvoľňovania podmienok ECB, priaznivého vývoja na trhu práce i vývoja ekonomiky, rastu nominálnych miezd o 3,6 % a predpokladu inflácie na úrovni 1,3 %. **Prognóza vývoja daňových príjmov bola Výborom pre daňové prognózy v roku 2015 hodnotená ako realistická** a zohľadňuje skutočné výnosy daní za rok 2014 podľa metodiky ESA 2010 aktualizované o skutočné plnenia za rok 2015, ktorá je pozitívne ovplyvnená lepším vývojom na trhu práce, ktorý predpokladá do roku 2018 11 % mieru nezamestnanosti. Na výnos dane pozitívne vplýva skutočnosť, že k 1.1.2016 nedošlo ku zmene životného minima, zvýšeniu nezdaniteľnej časti základu dane a daňových bonusov. V rokoch 2014 a 2015 došlo z dôvodu zmeny legislatívy k zhoršeniu výberu dane z príjmov fyzických osôb z podnikania, čo vplýva na výšku podielových daní, určených samosprávam.

Rozpočet verejnej správy pre mestá a obce na rok 2016 v oblasti príjmov vychádza z prognózy daňových príjmov a upraveného percentuálneho podielu na výnose dane z príjmov fyzických osôb pre obce vo výške 70 %, čím dôjde v obciach k zvýšeniu príjmov o 33,6 mil.€. Financovanie obcí sa bude okrem podielových daní realizovať aj z dotácií z kapitol ŠR /prenesený výkon štátnej správy, realizácia projektov štrukturálnych fondov EÚ na podporu regionálneho rozvoja, vzdelávanie, elektronifikácia verejnej správy a pod./.

Hospodárenie obcí, stanovené v metodike ESA 2010 predpokladá pre rok 2016 dosiahnutie prebytku aj pre obce a to po zohľadnení príjmových a výdavkových finančných operácií. ŠR predpokladá daňové príjmy pre obce /výnos dane z príjmov, miestne dane a poplatky/, ktoré budú slúžiť na zabezpečenie financovania samosprávnych pôsobností obce, na roky 2016 až 2018 ŠR počíta oproti roku 2014 s 12 % nárastom prevodu DP FO a s 9,6 % nárastom dane z nehnuteľností, nárast príjmov obcí je oproti roku 2014 prognózovaný vyššie o 31,6 %.

ŠR pre rok 2016 rozpočtuje transfery pre samosprávne územné celky v kapitolách:

- MŠVVaŠ SR na financovanie projektov zo štrukturálnych fondov vrátane spolufinancovania z Operačného programu Vzdelávanie a Operačného programu Ľudské zdroje
- MV SR na financovanie preneseného výkonu štátnej správy /matričné úrady, hlásenie pobytu občanov a register obyvateľov, register adries, voľby, regionálne školstvo, ochrana životného prostredia, vojnové hroby
- MDVaRR SR na financovanie preneseného výkonu štátnej správy – stavebné úrady, rozvoj bývania a podpora územného rozvoja miest a obcí
- MH SR financovanie obnovy verejného osvetlenia a poradenstvo v oblasti energetiky
- MPSVaR SR na financovanie výkonu osobitného príjemcu, výdavky na stravu a na školské potreby pre deti v hmotnej núdzi a financovanie zariadení sociálnych služieb
- MPaRV SR na spolufinancovanie v oblasti podpory regionálneho rozvoja obcí a na financovanie programov európskej územnej spolupráce

- Úrad vlády na financovanie kapitálových výdavkov na podporu obcí
- Všeobecná pokladničná správa na financovanie záchrany a obnovy kultúrnych pamiatok
- Poskytnutie finančných prostriedkov obciam z Environmentálneho fondu, Audiovizuálneho fondu a Fondu na podporu umenia

Štátny rozpočet na rok 2016 predpokladá na financovanie úloh verejnej správy v obciach zapojiť do príjmov aj prostriedky peňažných fondov obcí, zostatky prostriedkov z roku 2015, príjmy z predaja majetkových účastí a prijatie úverov na plnenie svojich investičných zámerov.

Návrh rozpočtu mesta Levoča na roky 2016 obsahuje skutočné plnenie rozpočtu za roky 2013, 2014, schválený rozpočet na rok 2015, očakávanú skutočnosť na rok 2015 a rozpočet na roky 2017, 2018, pričom mesto dodržalo pri zostavovaní rozpočtu § 4 ods. 6 zákona č.523/2004 Z.z. a článok 9 ods. 1 ústavného zákona č.493/2011 Z.z.. Rozpočtovníctvo verejnej správy je v zmysle cit.zákonov potrebné konsolidovať, zastaviť zvyšovanie verejného dlhu, čo je možné len cez šetrenie bežných výdavkov aplikáciou európskych pravidiel aj v samospráve /dlhová brzda, Pakt stability a rastu, metodika ESA 2010/. Štátny rozpočet počíta so šetrením na investíciách v samospráve, čím dochádza k presunu výdavkov do budúcnosti a opatrenie núti samosprávy zapájať vlastné zdroje. Štátny rozpočet počíta s financovaním výdavkov samospráv ich prebytkami, viazaním a zmrazením výdavkov, čo je z dôvodu legislatívnych zmien rizikové napr. zvyšovania minimálnej mzdy, valorizácia plátov zamestnancov verejnej správy, zvyšovanie plátov pedagogických zamestnancov, inflácia a pod.. Samosprávy nemajú dostatočné príjmy na zabezpečenie ich funkcií len z vlastných príjmov, z prijímaných legislatívnych zmien a tvorby ŠR jednoznačne vyplýva **tlak na zapájanie verejnoprospešných partnerstiev do spravovania vecí verejných, t.j. aj finančná podpora podnikateľského, záujmového sektora a občanov** na participácii činnosti územných samospráv, napr. spolufinancovanie sociálnych vecí, školstva, verejného poriadku a iné, čo automaticky vyvíja aj tlak na zodpovednosť za realizáciu a udržateľnosť.

MF SR pri tvorbe rozpočtu prihliada na výsledky samospráv cez systém RIS SAM. Štátny rozpočet a rozpočty samospráv vychádzajú z prognózy vývoja ekonomiky a daňových a odvodových príjmov, pričom sa nezmenil odhad nedaňových príjmov ani odhad výdavkov. **Prognózy naplnenia príjmov, valorizácia výdavkov a ich viazanie sú rizikami rozpočtového procesu a preto je nevyhnutné počítať s nepriaznivým vývojom a mať prijaté opatrenia na eliminovanie dopadov na rozpočtové hospodárenie.**

V oblasti výdavkov ŠR vychádza na roky 2016 až 2018 z návrhov východísk rozpočtov verejnej správy s prihliadnutím na vývoj skutočností v roku 2015. Príjmy obcí na rok 2016 sú rozpočtované v objeme 4 059 704 tis.€, výdavky obcí sú rozpočtované v objeme 3 801 822 tis.€, prebytok obcí celkom je rozpočtovaný v objeme 257 882 tis. €. Rozpočtované výdavky obcí na mzdy a odvody vrátane plátov starostov a primátorov sú v objeme 1 573 317 tis.€ a predstavujú 41,38 % celkových výdavkov obcí, v návrhu rozpočtu mesta výdavky na mzdy a odvody predstavujú výšku 1 283 tis.€, t.j. 37,24 % bežných výdavkov mesta.

Pri rozpočtovaní výdavkov samospráv ŠR vychádza z východísk verejnej správy a zohľadňuje zmeny grantov a transferov, poskytnutých obciam. Bežné výdavky sú rozpočtované vyššie o 7,5 % a zohľadňujú očakávanú skutočnosť roku 2015. **V kapitálových výdavkoch štátny rozpočet pre obce predpokladá pokles až o 24,1 %** a to najmä z dôvodu čiastočného rozpočtovania a zapojenia zdrojov EÚ v rámci tretieho programovacieho obdobia.

MF SR, Sekcia rozpočtovej politiky vydala Pomôcku pre vykazovanie výsledku hospodárenia obcí v jednotnej metodike platnej pre EÚ a metodické usmernenie k vykazovaniu výsledku hospodárenia obcí v jednotnej metodike platnej pre EÚ – **ESA 2010**,

ktoré pre potreby vyčíslenia schodku rozpočtov obcí určujú položky, ktoré sa do rozpočtov zahŕňajú a položky o ktoré sa upravuje výsledok hospodárenia, pričom do výpočtu schodku a prebytku v metodike ESA 2010 nevstupujú príjmové a výdavkové finančné operácie /položky ekonomickej klasifikácie 400, 500 a 800/. Mesto Levoča v návrhu rozpočtu na rok 2016 až 2018 postupovalo podľa prijatej metodiky ESA 2010.

C/ Tvorba návrhu rozpočtu mesta Levoča na rok 2016 až 2018

C/ 1.1. Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2016 až 2018

Mesto Levoča vzhľadom na schválenie zákona o štátnom rozpočte na rok 2016, VZN mesta Levoča účinné od 1.1.2016 s dosahom v oblasti príjmov a výdavkov, očakávanej skutočnosti za rok 2015 a zapracovania zmluvných záväzkov a požiadaviek na rok 2016 spracovalo návrh rozpočtu na rok 2016 až 2018.

Rozpočet samosprávy na rok 2016, spracovaný v súlade so zákonom č.583/2004 Z.z. je základným nástrojom finančného hospodárenia, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií mesta a zároveň je súčasťou rozpočtu verejnej správy. Samotný rozpočet vyjadruje samostatnosť mesta vo veciach hospodárenia v rámci verejnej správy a zodpovednosť orgánov samosprávy pri spravovaní vlastných príjmov a majetku a čerpaní výdavkov.

Hlavná kontrolórka pri spracovaní stanoviska vychádzala z predloženého návrhu rozpočtu na rok 2016, ktorý bol spracovaný exekutívou na základe analýzy vývoja, prognózovaného stavu vývoja príjmov, potrieb a požiadaviek na zabezpečenie činnosti samosprávy. **Návrh rozpočtu objektívne hodnotí vlastnú výkonnosť mesta a jeho možnosti v oblasti naplnenia príjmov a čerpania výdavkov.** Rozpočet je zostavený podľa stanovenej štruktúry a v súlade s rozpočtovými pravidlami, garantuje plnenie funkcií mesta, bol zverejnený na úradnej tabuli mesta.

Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2016 je spracovaný v súlade s § 9 ods.1 zákona č.583/2004 Z.z. v členení na skutočnosť za roky 2013,2014, schválený rozpočet na rok 2015, očakávanú skutočnosť roku 2015, návrh rozpočtu na rok 2016, 2017 a 2018. Rozpočet na rok 2016 je záväzný, rozpočty na nasledujúce roky majú orientačný charakter a spresňujú sa v nasledujúcich rozpočtových rokoch.

Návrh rozpočtu je zostavený v súlade s § 10 ods.3 zákona č. 583/2004 Z.z., vnútorne sa člení na bežný rozpočet /bežné príjmy a bežné výdavky/, kapitálový rozpočet /kapitálové príjmy a kapitálové výdavky/ a finančné operácie.

Návrh rozpočtu je zostavený v súlade s § 10 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z.z. na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie, je spracovaný podľa programov, zámerov a cieľov obce, v nadväznosti na § 10 ods. 5 cit.zákona je predložený v členení podľa rozpočtovej klasifikácie a v nadväznosti na § 10 ods.6 cit.zákona obsahuje aj údaje o finančných operáciách.

Návrh rozpočtu vychádza na strane z príjmov z predpokladaného príjmu podielových daní v zmysle zákona č.564/2004 Z.z. a nariadenia vlády SR č.668/2004 Z.z., obsahuje aj finančné vzťahy v oblasti príjmov a výdavkov k fyzickým osobám a právnickým osobám zapojeným na rozpočet mesta, zapracované finančné operácie, príjmy a výdavky vyplývajúce z VZN mesta, transfery na prenesený výkon štátnej správy, príjmy a výdavky rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií v priamej zriaďovateľskej pôsobnosti mesta a finančné vzťahy k obchodným spoločnostiam, ktorých zriaďovateľom je mesto.

Návrh rozpočtu na rok 2016 až 2018, v členení podľa § 10 ods.3 a § 10 ods.7 zákona č.583/2004 Z.z.:

	2014	2015	2016	2017	2018
Bežné príjmy	9640328	9637685	9844385	10029268	10226470
Bežné výdavky	9572545	9280079	9348982	9535197	9732399
Hospodárenie: prebytok	+ 67783	+ 357606	+ 495403	+ 494071	+494071
Kapitálové príjmy	1218339	810619	340000	0	0
Kapitálové výdavky	1800939	31276365	1196611	83226	83226
Hospodárenie: schodok	- 582600	-2465746	- 856611	-83226	- 83226
Finančné operácie príjmové	1300969	2749273	772053	0	0
Finančné operácie výdavkové	439020	641133	410845	410845	410845
Krytie VH finančnými op.	+861 949	+2108140	361208	-410845	-410845
Hospodárenie celkom po započítaní fin.operácií	+347132	0	0	0	0

Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2016 je zostavený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet na rok 2016 je prebytkový v objeme 495 403,- €, kapitálový rozpočet je schodkový v objeme 856611,- €, výsledok finančných operácií predstavuje krytie 361 208,- €.

Návrh rozpočtu bol tvorený na základe platnej legislatívy v nadväznosti na záväzky k EÚ, dlhovej brzde, štátnemu rozpočtu, VZN mesta a zmluvných záväzkov mesta k 1.1.2016 **s členením na plnenie zákonných povinností samosprávy /financovanie prenesených a originálnych kompetencií mesta/ a jej možností vo verejnom záujme spolufinancovať aj iné vyhradené činnosti** a služby /podpora kultúry, športu, verejnej dopravy, sociálnych služieb a pod/. Na základe analýzy potrieb je nevyhnutné **venovať pozornosť financovaniu činností, ktoré je samospráva povinná zabezpečiť, najmä hospodáreniu s vlastným majetkom** /napr.opravy a údržba budov, miestnych chodníkov a komunikácií a pod./. Z tohto dôvodu je nevyhnutné postupovať v súlade so zákonom č.369/1990 Zb. a zákonom č.138/1991 Zb.o majetku obcí a hospodáriť s majetkom obce v prospech rozvoja obce a jej obyvateľov, majetok zveľaďovať, chrániť a zhodnocovať.

Návrh rozpočtu na rok 2016 je napätý, bez tvorby rezervy, bez zapojenia vlastných mimorozpočtových zdrojov, ktoré mesto v minulom období vyčerpalo a nové zdroje netvorilo, pozornosť je potrebné venovať najmä tvorbe rezervného fondu.

Mesto Levoča si dlhodobo uplatňovalo odklad splátok istín úverov a aj v roku 2015 čerpalo úver na krytie kapitálových výdavkov, **splátky úverov sú na rok 2016 rozpočtované v plnej výške a významne ovplyvnia finančné toky aj v rokoch 2017 až 2025.**

K 1.1.2016 došlo k zmenám VZN mesta a k úpravám cenníkov s dosahom na vlastné príjmy mesta už v roku 2016 a do budúca je plánovaná konsolidácia výdavkov školskej správy na úseku originálnych kompetencií, sociálnej oblasti, poskytovania služieb vo verejnom záujme, TKO v nadväznosti na zmenu zhodnocovania a skládkovania, zefektívnenia verejného osvetlenia a zníženia energetickej náročnosti budov. **Vzhľadom na zistenia hlavnej kontrolórky mesta a zistenia NKÚ je nevyhnutné prehodnotiť zmluvné vzťahy o prenechaní majetku mesta do užívania, upraviť sadzby každoročne o mieru inflácie a zapracovať do rozpočtu mesta transférové oceňovanie plnení, poskytovaných spriazneným osobám vo vzťahu k mestu.**

Osobitnú pozornosť je potrebné venovať zriadeným obchodným spoločnostiam, ktorých 100 % zriaďovateľom je mesto Levoča, ktoré hospodária s verejnými prostriedkami a podliehajú verejnej kontrole a mali by byť prínosom pre samosprávu. Efektívnou obchodnou spoločnosťou mesta sú Lesy mesta Levoča s.r.o., ktoré aj v súčasnosti a aj

napriek zabezpečeniu masívnej a nákladnej obnovy mestských lesov si plnia povinnosti voči vlastníkovi a zriaďovateľovi. Z činnosti Stavebnej prevádzkárne s.r.o., zriadenej za účelom výkonu stavebnej výroby nemožno konštatovať efektívnosť hospodárenia, spoločnosť dlhodobo nedosahuje priaznivé výsledky hospodárenia a zašantročuje majetok. V nadväznosti na vyššie uvedené zistenia HK a NKÚ je nevyhnutné venovať pozornosť prehodnoteniu efektívnosti majetkového vkladu mesta v obchodnej spoločnosti VŠNP Levoča a.s. a prehodnoteniu nájomného vzťahu tak, aby komparatívne výhody z tohto zväzku boli pozitívne aj pre mesto, boli jasne pomenované a vnímané tak aj obyvateľmi mesta.

Plánované opatrenia, prijaté exekutívou mesta počas roku 2015 sa čiastočne premietnu v rozpočte mesta v roku 2016, systémové zmeny realizované v roku 2016 si vyžadujú vykonanie rozpočtových opatrení počas roku 2016.

C/ 1.2. Návrh rozpočtu príjmov mesta Levoča na rok 2016

	2014	2015	2016	2017	2018
Bežné príjmy celkom	9640328	9637685	9844385	10029268	10226470
- výnos dane z príjmov	4401458	4916510	5217567	5321918	5428356
- vl.daňové a ned. príjmy	1788793	1664708	1801450	1793450	1791650
- granty a transfery	3450077	3056467	2825368	2913900	3006464
Kapitálové príjmy celkom	1218339	810619	340000	0	0
- Z toho kapitálové príjmy	223533	46823	0	0	0
- Granty a transfery	994806	763796	340000	0	0
Fin. operácie príjmové celkom	1300969	2749273	772053	0	0
- Z toho prijaté úvery	1041848	1524814	79485	0	0
- Prev.fondov a nevyč.dot.	259121	1224459	692568	0	0
Príjmy celkom	12159636	13197577	10956438	10029268	10226470

Plnenie príjmov rozpočtu mesta na rok 2016 je stanovené analýzou príjmových možností mesta a uložených povinností samosprávy, uložených fiskálnou decentralizáciou a pravidlami financovania originálnych a prenesených kompetencií.

Príjmy z miestnych daní a poplatkov i vzhľadom na ich zmenu k 1.1.2016 sú rozpočtované opatrne a s ohľadom na ich možnú likviditu. **Rozpočet príjmov mesta je navrhovaný reálne avšak na princípoch opatrnosti, zohľadňuje celkový vývoj príjmov so zapracovaním prebiehajúcich zmien aj v nadväznosti na zverejnené prognózy** a predvída možné riziká naplnenia príjmov napr. na úseku miestnych daní a poplatkov. Vzhľadom na hospodársky, ekonomický a sociálny vývoj spoločnosti a mesta je nevyhnutné **venovať pozornosť tým skutočnostiam, ktoré môžu v budúcnosti vplývať na vývoj podielových daní či už priaznivo alebo negatívne** /sťahovanie obyvateľov za prácou, za bývaním, demografický pokles obyvateľov a ich štruktúra a iné/, čo by znamenalo výpadok vlastných príjmov mesta, pokles kondície mesta a obmedzenie zdrojov na zabezpečenie zákonom stanovených povinností.

Rozpočtovaný príjem z výnosu dane z príjmov zo štátneho rozpočtu na rok 2016 v objeme 5 217 567,- € predstavuje základnú zložku vlastných daňových príjmov mesta, je navrhovaný v 100 % výške v súlade s východiskovými štatistickými údajmi prognózovaného podielu na výnose dane z príjmov fyzických osôb pre rok 2016 so zohľadnením princípu opatrnosti. V roku 2016 došlo k 1,06 % nárastu týchto príjmov oproti očakávanej skutočnosti za rok 2015 a tento výnos celkom predstavuje 53 % celkových bežných príjmov mesta. Výnos dane je prerozdelený v súlade so zákonom č.564/2004 Z.z., výšku určuje Nariadenie vlády SR č.668/2004 Z.z. a návrh rozpočtu vychádza z prognózy MF SR na rok 2016, zverejnenej 30.11.2015.

I napriek skutočnosti, že v roku 2016 sú prognózované **podielové dane vyššie oproti roku 2015 o 301 051,- €**, tieto zdroje v dôvodovej správe k tvorbe ŠR sú pre rok 2016 určené:

a/ na mzdy, odvody a valorizáciu plátov zamestnancov samosprávy vo výške 38,75 % podielových daní /zvýšenie oproti r.2015 o 6,99 %/, avšak v rozpočte mesta je **na mzdy zamestnancov samosprávy ich odvody a valorizáciu určených 24,59 %** z príjmu z podielových daní, určených **pre samosprávy, t.j. celkom 74 028,- €** na valorizáciu plátov zamestnancov. **Mesto rozpočtuje na valorizáciu plátov 68 580,- €** /4% valorizácia 48 580,- €, 20 000,- € odmeny/ 5 500,- € nerozpočtuje vo výdajovej časti a tá sa premietne v prebytku hospodárenia

b/ finančné **prostriedky na dofinancovanie originálnych kompetencií školstva** /valorizácia plátov/ sú pre rok 2016 celkom v objeme 2 613 670,- € t.j. **50,09 % z rozpočtovaných podielových daní**, z navýšenia podielových daní v roku 2016 je účelovo určených **na oblasť školstva 150 796,- €**.

c/ mesto rozdiel rozpočtovaných navýšených podielových daní na rok 2016 t.j. **25,32 %**, čo predstavuje výšku **81 675,- € neurčuje vo výdavkoch a necháva v prebytku** hospodárenia bežného rozpočtu prioritne na splátky úverov.

V roku 2015 očakáva mesto zvýšený výnos podielových daní celkom o 515 052,- €, tieto zdroje sú v zmysle rozpisu MF SR pre rok 2015 určené:

a/ **dofinancovanie originálnych kompetencií školstva** určených vo výške 2 578 281,- € t.j. **52,44 % z podielových daní celkom predstavuje 270 093,- € navýšenie**

b/ **mzdy za 12/2014, hradené z rozpočtu roku 2015 vo výške 88 351,- €**. Očakávané osobné výdavky na rok 2015 predstavujú 1 282 667,- € t.j. **26,02 % z príjmov podielových daní mesta. ŠR v roku 2015 nepočítal so znížením počtu zamestnancov samospráv a ich mzdy určil v objeme 35,60 % z príjmov podielových daní.**

c/ mesto rozdiel rozpočtovaných navýšených podielových daní na rok 2015 t.j. **21,54 %**, čo predstavuje výšku **156 608,- € neurčuje vo výdavkoch a necháva v prebytku** hospodárenia bežného rozpočtu prioritne na splátky úverov

NV SR č.415/2012 Z.z. došlo ku zmenám NV SR č.668/2004 Z.z. a zmenili sa ním koeficienty ZUŠ, MŠ, ŠKD, CVC, ŠJ a koeficient na správu školských objektov, čo od roku 2013 spôsobuje výpadok podielových daní, účelovo určený na financovanie originálnych kompetencií na úseku školstva, samospráva nemá vlastné zdroje na krytie výdavkov a udržanie rozsahu poskytovanej služby a je zaoberá sa opatreniami a viazaním výdavkov.

Príjem mesta Levoča v oblasti **vlastných daňových a nedaňových príjmov** /miestne dane a poplatky, príjmy z vlastníctva majetku a ostatné vlastné príjmy/ je rozpočtovaný v objeme 1 801 450,- € a vychádza z VZN mesta Levoča, cenníkov a zmluvných vzťahov účinných pre rok 2016. **Návrh rozpočtu týchto príjmov bol stanovený veľmi konzervatívne a s ohľadom na riziko likvidity pohľadávok**, mesto sa aktívne zaoberá vyhľadávaním daňových subjektov, ktorí si neplnia alebo kráčia daňové povinnosti a intenzívne vymáha pohľadávky prostredníctvom zákonných inštitútov /upomienky, daňová a iná exekúcia, osobitný príjemca/. Príjmy z majetkových daní sú rozpočtované v objeme 489 000,-€, príjmy z daní za realizované tovary a služby v objeme 398 900,- €. **Bežné príjmy z prenájmu majetku v objeme 83 226,- € tvoria zdroj krytia rozpočtovaných kapitálových výdavkov.**

Z dôvodov budúcich dlhoročných **výpadkov príjmov z mestských lesov**, ktoré tradične už po stáročia boli zdrojom investícií a rozvoja mesta je nevyhnutné hľadať rezervy a **využiť všetky možnosti získavania iných zdrojov napr. naplnenia HPZ** už i s ohľadom na jej

komparatívnu výhodu – umiestnenia v blízkosti diaľnice a osobnostný potenciál regiónu Levoče a Podbraniska.

Tak ako je konštatované v odporúčaní NKÚ i hlavnej kontrolórky mesta je potrebné **prehodnotiť uzavreté vzťahy, ktorých predmetom je užívanie majetku mesta** /výpožičky, „bezplatné nájmy“, nájmy/ tak, aby odplata bola vyjadrená vo výške všeobecnej trhovej hodnoty v rozsahu platnej legislatívy, vrátane inflácie cien. **Zvýhodnené prenechanie majetku mesta realizovať prostredníctvom inštitútu transferového ocenenia a dotačného systému** a len na zabezpečenie konkrétnych cieľov a programov vo verejnom záujme /napr. VŠNP Levoča a.s., záujmové združenia a iné./.

S neustálym prenosom kompetencií úloh štátu na obce nedochádza i k dostatočnému finančnému krytiu **preneseného výkonu štátnej správy, tieto transféry sú v návrhu rozpočtu mesta na rok 2016 v objeme 2 810 368,- €, čo je 28,54 % celkových bežných príjmov mesta**, z toho 2 403 389,- €, t.j. až 24,41 % predstavuje transfer na školstvo /REGOP, matrika, stavebný úrad, školský úrad, ŠFRB ..../, mesto finančne participuje na ich zabezpečení a úhrade výdavkov. .

Mesto Levoča v roku 2016 rozpočtuje kapitálové príjmy vo výške 340 000,- €, účelovo určené granty na obnovu kultúrnych pamiatok. Mesto ku dňu zostavenia návrhu rozpočtu nedisponuje inými kapitálovými príjmami, ktoré sú isté a zmluvne zabezpečené, vzhľadom na pokles konkurencieschopnosti a záujmu občanov i investorov sa **nedarí realizovať odpredaj dubiózneho majetku a tým sa nepočíta s naplnením týchto príjmov**, i keď určité navrhované vízie a prognózy vývoja sú predpokladom na naplnenie aj týchto príjmov, účelovo určených na rozvoj mesta a rozvoj investícií /HPZ, IBV/.

Finančné operácie na strane príjmov vo výške 772 053,- € predstavujú nevyčerpané dotácie na obnovu kultúrnych pamiatok v objeme 681900,- €, zapojenie investičného fondu na krytie kapitálov na kúpu vozidla v objeme 10 668,- €. Mesto na rok 2016 zapája na krytie investičnej činnosti čerpanie nenávratných zdrojov financovania – schváleného úveru v roku 2015 v objeme 74 485,- €, účelovo určené na majetko-právne vysporiadanie a projektovú dokumentáciu na investičnú akciu komunikácia Mariánska hora, dovybavenie sociálneho zázemia v tréningovej hale, opravu vchodového portálu NMP 4 a dopadovú plochu ihriska. Mesto v predchádzajúcich obdobiach nedosahovalo priaznivé výsledky hospodárenia, netvorilo mimorozpočtové zdroje a z tohto dôvodu nemá žiadne vlastné zdroje na spolufinancovanie investičných akcií a krytie výdavkov na mimoriadne a havarijné situácie.

Hlavná kontrolórka mesta sa oboznámila s **návrhom rozpočtu na strane naplnenia príjmov**, ktorý vychádza z reálnych východísk a prepočtov, obsahuje prognózované zmeny na rok 2016 a **zohľadňuje princíp opatrnosti a uistenia o naplnení príjmovej časti rozpočtu**.

Kontrolórka mesta Levoča odporúča exekutíve mesta venovať zvýšenú pozornosť priebežnému napĺňaniu daňových príjmov v roku 2016 a vopred spracovať opatrenia vo forme stanovenia priorít a viazania výdavkov za účelom vytvárania rezervy.

C/ 1.3. Návrh rozpočtu výdavkov mesta Levoča na rok 2016

	2014	2015	2016	2017	2018
Bežné výdavky	9572545	9280079	9348982	9535197	9732399
Kapitálové výdavky	1800939	3276365	1196611	83226	83226
Finančné operácie výdavkov	439020	641133	410845	410845	410845
Výdavky celkom	11812504	13197577	10956438	10029268	10226470

Pri spracovaní návrhu rozpočtu čerpania výdavkov mesta na rok 2016 predkladateľ vychádzal z požiadaviek oddelení MsÚ, príspevkových a rozpočtových organizácií, žiadostí zriaďovateľov neštátnych škôl, žiadostí o poskytnutie dotácií a uzavretých zmluvných vzťahov. Pri spracovaní požiadaviek zohľadnil platné právne normy a VZN mesta Levoča.

Návrh výdavkov bežného rozpočtu je spracovaný podľa funkčnej klasifikácie a je vecne podrobne vymedzený v návrhu programov a **zohľadňuje financovanie zákonom taxatívne ustanovených povinností. V časti fakultatívnych plnení je v roku 2016 potrebné venovať pozornosť usporiadaniu systémov, v ktorých sú možné skryté rezervy** napr. transfer SAD a.s., VŠNP Levoča a.s., TV Levoča s.r.o., TKO PO, rozsah poskytovaných služieb v oblasti kultúry a športu, správa materských škôl, sociálna oblasť a dotačná politika mesta a iné.

Bežné výdavky sú na rok 2016 rozpočtované o 0,74 % vyššie ako na rok 2015 a javí sa, že návrh rozpočtu neobsahuje avízované šetrenie a viazanosť výdavkov, že navrhované zmeny a ich konzekvencie sa dostatočne nepremietli do návrhu rozpočtu.

Už na rok 2015 a aj v návrhu rozpočtu na rok 2016 sú rozpočtované prebytky bežného hospodárenia v dostatočnej výške tak, aby prioritne vytvorili dostatočné zdroje na splácanie úverov a mesto tvorilo i keď nie výrazné disponibilné vlastné zdroje, určené ako rezervu na mimoriadne situácie a ďalší rozvoj. Exekutíva mesta hodnotila pri tvorbe rozpočtu výdavkov všetky kapitoly a ich položky.

Skutočným prekročením výdavkov za rok 2014, ktoré bolo potrebné sanovať v roku 2015 /mzdy a odvody 88 tis.€/ , **došlo k zaťaženiu rozpočtu roku 2015 a preto pri porovnávaní výdavkov rokov 2015 a 2016 je potrebné tieto skutočnosti brať na zreteľ**.

Mesto Levoča pristúpilo v súlade so zákonom č.385/2014 Z.z. **k šetreniu a viazaniu výdavkov aj za rok 2016** a to i napriek skutočnosti, že každoročne rozpočtuje navýšenie výnosov z podielových daní.

V roku 2015 oproti roku 2014 je rozpočtované /i napriek sanovaniu fiskálnych tokov z roku 2014 do roku 2015 v objeme 88 tis.€/ **zníženie výdavkov samosprávy o 292,5 tis. € t.j. o 3,6 %**.

Na rok 2016 je rozpočtované síce navýšenie čerpania bežných výdavkov mesta celkom oproti roku 2015 o sumu 68 903,- €, t.j. 0,74 %, pričom NV SR ustanovená valorizácia plátov zamestnancov verejnej správy predstavuje ich navýšenie o 4 % t.j. 48 580,- €, pričom štátny rozpočet na zvýšenie miezd samospráv z podielových daní rozpočtuje pre samosprávy až 6,99 %. Rozpočet na valorizované mzdy a odvody na rok 2016 podľa platovej inventúry bez valorizácie pohyblivých zložiek miezd predstavuje 1 283 tis.€, pričom súčasťou osobných výdavkov je aj rozpočtovaná odmena zamestnancov vo výške 20 000,- €. Zamestnávateľ v kolektívnom vyjednávaní už dlhodobo garantuje vyplatiť zamestnancov dva krát ročne odmeny vo výške 15-20% zo skutočne vyplatených hrubých miezd, t.j. cca 90 tis.€ ročne, čo nebolo realizované od roku 2011. **Rozpočtované bežné výdavky roku 2016 sú oproti výdavkom roku 2014 nižšie o 223,5 tis.€, t.j.o 2,33 %**. Súčasťou rozpočtu výdavkov mesta na rok 2016 sú aj zriaďovacie výdavky na spustenie obslužných miestností tréningovej haly zimného štadióna a výdavky na prevádzku haly, nevyhnutná modernizácia informačného systému aj v nadväznosti na elektronifikáciu verejnej správy, rozvrhnutá na 5 ročné obdobie.

Rozpočet bežných výdavkov bol spracovaný v členení na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy podľa osobitných predpisov v zmysle § 7 ods.1 zákona č.583/2004 Z.z. a financovanie výdavkov na zabezpečenie samosprávnych pôsobností mesta, činnosti rozpočtových a príspevkových organizácií zriadených mestom, výdavky spojené so správou mesta, správou a údržbou majetku mesta. V súlade s § 6 ods.12 písm.b/ zákona č.596/2003

Z.z. boli v rozpočte mesta vyčlenené finančné prostriedky na dotácie pre neštátne školy a školské zariadenia.

V zmysle § 7 ods.2 a 4 zákona č.583/2004 Z.z. mesto vyčlenilo na príslušný rok aj finančné prostriedky na **poskytnutie dotácií na kultúru, šport a záujmovú činnosť** v zmysle § 4 ods.3 písm.h/ zákona č.369/1990 Zb. V nadväznosti na § 7 ods.6 zákona č.583/2004 Z.z. ich poskytnutím nemožno zvýšiť celkový dlh mesta. Z dôvodu zvýšených finančných požiadaviek záujmových združení i novovzniknutých potrieb došlo v roku 2015 ku schváleniu VZN mesta, v ktorom sú bližšie špecifikované druhy podpory, účel, rozsah a participácia prijímateľa na spolufinancovaní aktivít.

Z dôvodu **zmien koeficientov na úseku originálnych kompetencií v oblasti školstva a výrazného poklesu detí a žiakov dochádza každoročne aj k poklesu príjmov účelovo určených podielových daní, čo si urgentne vyžaduje nové riešenia, opatrenia a spôsoby financovania školskej správy, pretože systém negeneruje dostatočné zdroje na prevádzku a už vôbec nekalkuluje s obnovou majetku mesta v školskej správe.** Tak ako bolo už vyššie citované, štát tvorbou legislatívy prenáša časť finančného zaťaženia a tým aj zodpovednosti na konečného prijímateľa služby, poskytovanej aj na úseku školstva. Na rok 2016 sú rozpočtované príjmy mesta pre úsek školstva celkom 5 160 tis.€ /prenesený výkon, krytie originálov, transfer školský úrad, školné/, pričom nevyhnutné zo zákona nárokovateľné výdavky na mzdy, odvody, tovary a služby na úseku školstva vrátane výdavkov strediska služieb škole predstavujú 5 181 tis.€, v školskej správe vzhľadom na určený koeficient na správu školských objektov podľa počtu detí MŠ a ZŠ nedochádza k tvorbe zdrojov na opravy, údržbu a modernizáciu najmä technického stavu budov a majetku škôl a školských zariadení. V roku 2015 predstavovali kapitálové výdavky na zabezpečenie originálnych kompetencií školstva na zateplenie MŠ Francisciho 48 tis.€ a vybavenia ŠJ ZŠ Francisciho 8,85 tis.€, na rok 2016 sú rozpočtované kapitálové výdavky na rozšírenie podkrovia ZUŠ v objeme 15 tis.€ krytím z cudzích a vlastných zdrojov financovania. Pripravované štrukturálne zmeny v prevádzkovaní materských škôl od 1.1.2017 sa premietnu až v ukazovateľoch nasledujúcich období.

Prehodnocovaním navrhovaných výdavkov rozpočtu na rok 2016 je potrebné naďalej hľadať rezervy a prijímať opatrenia na zabezpečenie vyrovnaného rozpočtového hospodárenia mesta najmä v oblasti vymáhania pohľadávok, transfér SAD, výdavkov MsP, sociálnych vecí a školstva, TV, LIM, kultúry a športu, TKO PO. Mesto sa v nadväznosti na pokles príjmov nevyhne aj nepopulárnym opatreniam napr. prehodnoteniu poskytovania sociálnych služieb, kde na rok 2016 sú rozpočtované príjmy vo výške 253 tis.€, výdavky vo výške 275 tis.€ bez započítania úľav, poskytovaných občanom nad 62 rokov, ktoré sú vo výške 31 tis.€.

Opätovne v rozpočte mesta nie je finančne vyjadrená poskytovaná pomoc VŠNP Levoča a.s. vo forme zvýhodneného nájmu nehnuteľností, pričom obchodná spoločnosť sa zmluvne recipročne zaviazala poskytovať zdravotnícke služby v nezmenšenom rozsahu a udržať zamestnanosť. Tento transfér rozpočet mesta má obsahovať jednak na strane príjmov ako príjem z nájmu a jednak na strane výdavkov ako poskytnutie štátnej pomoci samosprávou na plnenie určitých úloh na úseku zamestnanosti. VŠNP Levoča a.s. je povinná vykonávať riadnu opravu a údržbu prenechaného majetku a v plnej výške znášať náklady na vykonané technické zhodnotenie, ktoré obstaráva pre potreby prevádzkovania vlastnej činnosti.

Návrh kapitálového rozpočtu výdavkov je vo výške 1 196 611,- € predstavuje realizovanie investícií: oprava veže baziliky Sv.Jakuba 682 tis.€, oprava kultúrnych pamiatok 340 tis.€, majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov a projektová dokumentácia prístupovej komunikácie Mariánska hora 52 tis.€, zásobník projektovej dokumentácie k projektovým výzvam 53 tis.€, spoluúčasť schválených investičných projektov /portál NMP 4, PD Košická

a iné/, obstaranie vozidla 12 tis.€, obstaranie investície do rozšírenia sociálnej infraštruktúry TH ZŠ 23 tis.€, rozšírenie podkrovia ZUŠ Levoča 15 tis.€. Kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový v objeme 856 611,- €, ktorý je krytý prijatými grantami a presunom dočerpania schváleného úveru z roku 2015 objeme 79 485,- €. Mesto zapája vlastné zdroje na obstaranie investícií a rozvoj mesta v objeme 10 668,- € presunom z investičného fondu. V oblasti čerpania výdavkov na investície je nevyhnutné postupovať v súlade s PHSR a jeho Akčným plánom, stanoviť priority, harmonogram akcií a možnosti ich finančného krytia tak, aby finančne náročné projekty na spolufinancovanie so vznikom možného rizika navyšovania výdavkov počas realizácie projektov navzájom nekolidovali a nespôsobili mestu finančnú záťaž, ktorú nie je schopné sanovať z vlastných zdrojov.

Súčasťou návrhu rozpočtu sú aj výdavky na finančné operácie, ktoré budú použité na úhradu splátok istín dlhodobých úverov, úverov ŠFRB a leasingu v zmysle zmluvne dojednaných podmienok v objeme 410 845,- €, z toho je rozpočtovaná splátka dlhodobých úverov vo výške 338 000,- .

C/ 1.4. Programový rozpočet mesta Levoča na rok 2016

V zmysle § 4 ods.5 zákona č.583/2004 Z.z. rozpočet mesta musí obsahovať aj zámery a ciele, tzv.programový rozpočet, ktorý obsahuje 14 programov so stanovením zámeru a zodpovednosti za jeho plnenie a čerpanie. Návrh programového rozpočtu posilňuje zodpovednosť za nakladanie s verejnými prostriedkami, poskytuje potrebné informácie o výdavkoch a zmysel použitia zdrojov pri naplňaní zámerov a cieľov.

Návrh rozpočtu na rok 2016 bol zostavený ako programový t.j.zdôrazňujúci vzťah medzi rozpočtovými výdavkami a očakávanými výstupmi a výsledkami realizovaných rozpočtových programov a aktivít. Pre rok 2016 je rozpočtovaných 14 programov, ktorých súčasťou sú ďalšie podprogramy analyticky spracované až na jednotlivé projekty, programový rozpočet má rozsah 56 strán a podáva komplexný pohľad o financovaní samosprávy a to jednak o zdrojoch financovania výdavkov, o plnení projektov a cieľov a o zodpovednosti subjektov za naplnenie rozpočtu.

C/1.5. Dlhová služba

V oblasti výdavkových finančných operácií v roku 2016 predstavujú rozpočtované splátky istín úverov 407 445,- €, z toho splátky dlhodobých úverov 338 000,- €, splátky ŠFRB 69 445,- € a leasingy 3 400,-€ čo znamená odliv cashových peňazí z prebytku hospodárenia bežného rozpočtu roku 2016. Splátky úverov budú hradené na úkor rozsahu a kvality poskytovaných služieb obyvateľom mesta a znamenajú najmä viazanie voľných disponibilných zdrojov na obstaranie výdavkov a investičný rozvoj mesta, kde splátky úrokov z úveru sú hradené z bežných výdavkov mesta a v roku 2016 sú rozpočtované v objeme 108 000,- €. Splátky istín dlhodobých úverov, ktoré sú aj predmetom dlhovej služby je povinné vykryť z prebytku hospodárenia bežného rozpočtu.

Predpokladaná úverová zadlženosť mesta k 31.12.2016 je rozpočtovaná na úroveň 36,79 % bežných príjmov minulého roku, pričom sú v prepočte zohľadňované aj bežné príjmy na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, z ktorých nie je možné financovať splácanie istín. Úroková zadlženosť mesta sa zvýšila a predstavuje 6,37 %. V roku 2016 vo finančných operáciách je rozpočtované dočerpánie dlhodobého úveru, schváleného v roku 2015 v objeme 79 485,- € na krytie spolufinancovania investičných akcií. Mesto Levoča plní všetky ukazovatele dlhovej služby, ustanovené v § 17 zákona č.583/2004 Z.z. Podrobný vývoj dlhovej služby od r.2012-2016 a zostatky poskytnutých úverov sú súčasťou predloženého rozpočtu a dôvodovej správy.

V roku 2015 došlo k naplneniu rozpočtovaných splátok dlhodobých úverov a to i napriek poskytnutiu úveru vo výške 1 351 tis.€ na II.etapu rekonštrukcie NMP, ktorý bol

preklasifikovaný na dokončenie TH ZŠ a súvisiacich investícií v objeme 1 770 tis.€. Splátky dlhodobých úverov na rok 2016 sú taktiež rozpočtované v plnej zazmluvnenej výške a hradené budú z prebytku hospodárenia bežného rozpočtu viazaním výdavkov.

Ďalšie zvyšovanie úverovej zadĺženosti mesta sprevádza viazanie budúcich príjmov na splátky istín a úrokov z úveru, čo determinuje výsledky hospodárenia mesta až do roku 2025. Pri poskytnutí úverov je nutné zohľadniť potreby mesta, účel úveru a jeho štruktúru a prognózovaný stav na strane príjmov s tým, aby aj pri ich poklese bolo mesto schopné splácať úverov a ich príslušenstvo. Hlavný kontrolór odporúča obozretne pristupovať k obstarávaniu majetku mesta, ktoré je nevyhnutné kryť z cudzích nenávratných zdrojov a pri ich poskytnutí zohľadniť návratnosť investície, splatnosť úveru, nárast majetku a pridanú hodnotu pre mesto.

Vzhľadom na skutočnosť, že úverová a úroková zadĺženosť mesta je vysoká a finančné možnosti mesta neumožňujú čerpať nové úvery, je dôležité, aby mesto v nasledujúcich rokoch plánovalo prebytky hospodárenia bežného rozpočtu v takej výške, aby bolo dlhodobo schopné z tohto prebytku nielen splácať splátky istín úverov ale kryť aj časť kapitálových výdavkov.

C/ 1.6. Rozpočet Mestského kultúrneho strediska v Levoči

V oblasti **financovania kultúry v meste je rozpočtovaný transfer MsKS 317 094,-€**, mesto predpokladá zapojenie príjmov z vlastnej činnosti MsKS. Základnou činnosťou príspevkovej organizácie je poskytovanie služieb v oblasti kultúry, čo vzhľadom na nárast stredísk a špecifickosť ich funkcií príspevková organizácia nie je schopná kryť zo zníženého transféru a z vlastných zdrojov. Organizácia z dôvodu finančného i personálneho poddimenzovania nie je schopná zabezpečiť chod, stabilizáciu a odbornú úroveň jej niektorých zložiek napr. plne funkčnú prevádzku galérie. Rozpočtované výdavky MsKS sú na hranici zabezpečenia nevyhnutných prevádzkových nákladov bez tvorby zdrojov na opravu a údržbu majetku, zvereného do správy. Možno konštatovať, že kultúrna ustanovizeň v meste sa mení len na správcu majetku mesta s tým, že vzhľadom na amortizáciu technických súčastí majetku s dokonca až jeho havarijný stav často nedokáže už zabezpečiť ani riadny chod prevádzky.

C/ 1.7. Rozpočet Technických služieb mesta Levoča

V oblasti **financovania činnosti Technické služby mesta Levoča transfer mesta pre príspevkovú organizáciu predstavuje 1 181952,- €**. V roku 2016 z dôvodu očakávania zvýšenia zmien v oblasti TKO /príjmy za triedenie, zber bio odpadov/, zvýšenia úspor na rekonštruovanom verejnom osvetlení je rozpočet napätý z dôvodu zriadenia a spustenia prevádzky THZŠ. K šetreniu dochádza takmer vo všetkých oblastiach, správa a údržba majetku je zabezpečovaná v minimálnom rozsahu a opätovne nie je rozpočtovaný žiaden rozvoj a obnova jestvujúcich zložiek majetku vyčlenením zdrojov na kapitálové výdavky ani žiadne zdroje na opravy a údržbu majetku mesta, najmä občanmi žiadaná oprava miestnych komunikácií a chodníkov. Príspevok mesta vzhľadom na objem zverenej správy majetku je dlhodobo podhodnotený a jeho každoročné znižovanie nevytvára žiadny priestor na tvorbu zdrojov na nevyhnutnú opravu ciest a chodníkov, ktorá po niekoľko ročnom zanedbávaní si vyžaduje komplexnú investičnú rekonštrukciu. Mesto na fonde rozvoja by malo zhromažďovať objem finančných zdrojov z krátených transferov TSML a z dosiahnutých prebytkov hospodárenia tejto organizácie s tým, aby tieto zdroje boli účelovo použité na čerpanie kapitálových výdavkov na komplexnú rekonštrukciu miestnej infraštruktúry - chodníkov a ciest a to možno aj s avizovaným zapojením prostriedkov ŠR na podnet vlády a ZMOSu. Organizácia každoročným navyšovaním vlastných príjmov modernizuje a obstaráva majetok, slúžiaci na zabezpečenie povinností, vyplývajúcich samospráve zo zákona.

C/ 1.8. Rozpočty rozpočtových organizácií mesta – školy a školské zariadenia

Vzhľadom na skutočnosť, že rozpočty jednotlivých škôl a školských zariadení sú prostredníctvom prijatých transferov zo štátneho rozpočtu či už na výkon prenesených alebo originálnych kompetencií priamo napojené na rozpočet mesta, prostredníctvom kapitoly školstva dochádza k presunu finančných prostriedkov na jednotlivé školy na základe ročne ustanovenej výšky platieb podľa schváleného VZN mesta s prihliadnutím na špecifiká jednotlivých zariadení.

Z Á V E R

Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2016 až 2018 je zostavený bez rizík, opatrne a zodpovedne, v požadovanej štruktúre, vychádza z ukazovateľov, prepočtov, východísk štátneho rozpočtu, prognóz, platného právneho poriadku a zapracovaním schválených zmien VZN mesta a cenníkov, účinných od 1.1.2016.

Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2016 bol spracovaný a zverejnený dňa 2.12.2015. Odborné stanovisko hlavnej kontrolórky mesta k návrhu rozpočtu na rok 2016 bolo spracované na základe § 18 f, ods.1 písm.c/ zákona č. 369/1990 Zb.z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a zverejnené na webovej stránke mesta.

Pri spracovaní odborného stanoviska k návrhu rozpočtu mesta na rok 2016 hlavná kontrolórka posúdila spracovaný návrh z hľadiska legality, t.j. posúdenie súladu s platnou legislatívou a stanovenou metodikou tvorby a výkazníctva a z hľadiska legitimity t.j. kompetencií mesta, úloh, pôsobnosti a právomocí štatutárov mesta pri rozhodovaní o nakladaní s prostriedkami a majetkom obce.

Hlavná kontrolórka mesta Levoča nezistila žiadne pochybenia a porušenia platných právnych noriem pri zostavovaní návrhu rozpočtu mesta na rok 2016, nevyvodzuje zásadné pripomienky k procesu tvorby rozpočtu a oprávnenosti výdavkov.

Odporúčania hlavnej kontrolórky mesta zohľadnené v odbornom stanovisku majú odporúčací charakter, nie sú pre exekutívu mesta právne záväzné i keď sú navrhované v konzekvenciách eliminovania možného budúceho rizika plnenia príjmov a čerpania výdavkov samosprávy.

Hlavná kontrolórka mesta Levoča odporúča Mestskému zastupiteľstvu v Levoči :

- schváliť návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2016**
- návrh rozpočtu mesta Levoča na roky 2017 až 2018 zobrať na vedomie.**

V Levoči, dňa 10.12.2015

Vypracovala:

Mgr.Rusnáčiková Dana – hlavný kontrolór

Zahurancová Anežka – referent ÚHK

.....

.....